



عکس: رضا معطریان/ایران

تمرکز ویژه بر احیای ظرفیت کریدورهای بین المللی

یادداشت

مهدی صفری

معاون دیپلماتی اقتصادی وزارت امور خارجه*

یکی از مهم ترین محورهای مهم و در دستور کار دولت سیزدهم، به کارگیری ظرفیت های بالقوه کشور برای پیوستن به کریدورهای بین المللی است که ایران نیز موقعیت بسیار خوبی برای این امر دارد. کریدورها فارغ از نقشی که در رونق اقتصادی دارند، در روند تسهیل سیاسی نیز نقش سازنده ای دارند. در همین رابطه آغاز به کار کریدور شمال به جنوب که از آن به عنوان بزرگ ترین کریدور جهان نیز یاد می شود، سهم بسزایی در ارتقای جایگاه ایران و روابط با کشورهای مختلف دارد. ترانزیت کالا یک ظرفیت بسیار حائز اهمیت برای کشور دارد که متأسفانه در سال های متمادی توجه لازم و کافی به این مهم صورت نگرفته است. کریدور بین المللی شمال - جنوب امکان ترانزیت ریلی کالا از هند و کشورهای خلیج فارس به جمهوری آذربایجان، روسیه و شرق و شمال اروپا فراهم می کند. توافقی که این کریدور بین ایران، روسیه و هند سال ها پیش به امضا رسید و بعدها عمان هم اضافه شد. اما در دولت های پیشین اقدامات کافی برای اجرای این توافق انجام نگرفت. اگر این خط برقرار شود، مسیر رفت و آمد ۱۷ روز کوتاه ترمی شود. کریدور شمال - جنوب فقط به سمت روسیه نیست، بلکه به قفقاز - دریای سیاه و سپس اروپا هم جریان خواهد یافت و مدتی

است در این مسیر از طریق چابهار-پاکستان-جمهوری آذربایجان-ارمنستان-گرجستان-ترمینال های دریای سیاه و بلوک شرق اروپا ارتباط کاری برقرار شده است.

کریدور رشت - آستارا

همچنین دولت سیزدهم در مورد کریدور شمال - جنوب تمرکز خود را بر تکمیل راه آهن رشت-آستارا قرار داده است. این مسیر در قسمت رشت به آستارا با نقایمی رو به روست؛ اما از طریق مسیر دریای خزر و اتصال ترکیبی آستاراخان به انزلی و از آنجا به بندرعباس، از طریق اینچه برون و سرخس و از طریق باکو، این راه برقرار شده است. در پی مذاکراتی که در دولت سیزدهم صورت گرفته است و امضای توافقی تکمیل این پروژه، کریدور رشت-آستارا با روس ها به زودی تکمیل می شود. علاوه بر این، پروژه ریلی کاسپین - بندر انزلی به زودی آماده و واگن آن به قطار وصل می شود و می تواند به بندرعباس برسد. بندر امیرآباد هم می تواند کامیونی و هم ریلی باشد. بعد از آن سرخس، لطف آباد و اینچه برون هم در دستور کار است. مسیر ارمنستان و ترکیه هم در دستور کار است. این تنوع نشان می دهد انحصار وجود ندارد و دولت در این مدت تنوع سازی کرده است. تمرکز بر توسعه راه های ترانزیت یکی از اقدامات بسیار مهمی است که ظرفیت تجاری کشور را افزایش می دهد. این در حالی است که پیش از این، انتقال کالای اساسی از طریق دریای خزر صورت نمی گرفت؛ یعنی ظرفیت حمل و نقل کالا در این حوزه کم بود. اما با اقداماتی که صورت گرفته است طی سال گذشته حدود ۸ و نیم میلیون تن کالای اساسی از طریق این فضای ارتباطی جابه جا شده است.

شتاب بخشیدن به اجرای پروژه چابهار

دولت سیزدهم در زمینه پروژه بندر چابهار نیز اقدامات خود را شتاب بخشیده است. ایران قریب ۷ سال است که برای اجرای این پروژه با هند قرارداد منعقد کرده است. دولت سیزدهم تلاش مضاعفی را برای به اجرا درآوردن این توافقی به جریان انداخته است. این در حالی است که پروژه چابهار برای جمهوری اسلامی ایران حائز اهمیت ویژه است. بویژه که بسیاری از کشورهای آسیای مرکزی و حوزه خلیج فارس برای سرمایه گذاری در این بندر اعلام آمادگی کرده اند. چشم انداز اقدامات این کشورها در ماه های آینده بتدریج روشن می شود.

خط ریلی شلمچه - بصره

راه اندازی خط ریلی شلمچه - بصره نیز سال گذشته مورد تفاهم قرار گرفت. با وجود برخی مخالفت ها از طرف مقابل، این پروژه دو ماه پیش به امضا رسید و محدوده وظایف هر یک از طرفین در اجرای توافق مربوط به آن تعیین شد. در صورت انجام ریل گذاری، همه کارها مطابق روال پیش خواهد رفت. پروژه اتصال ریلی ایران به دو کشور عراق و سوریه از طریق خط آهن شلمچه-بصره، نه تنها منافع اقتصادی بسیاری را شامل ۳ کشور می کند، بلکه اتصال خلیج فارس به دریای مدیترانه از منظر ژئوپلیتیک حائز اهمیت ویژه ای خواهد بود. کشور در زمینه سوآپ نفت و گاز و خط لوله به پاکستان هم اقدامات زیادی صورت داده و با وجود تحریم ها اقدامات خود را به پیش می برد.

برگرفته از مصاحبه اختصاصی مهدی صفری با «ایران»



پروژه اتصال ریلی ایران به دو کشور عراق و سوریه از طریق خط آهن شلمچه-بصره، نه تنها منافع اقتصادی بسیاری را شامل ۳ کشور می کند، بلکه اتصال خلیج فارس به دریای مدیترانه از منظر ژئوپلیتیک حائز اهمیت ویژه ای خواهد بود